

Μαυροειδής

18 Οκτώβρη 1981: Μέρα ΠΑΣΟΚ, Αλλαγής και Αθροίσματος Δημοκρατικών Δυνάμεων.

Στις **19 Οκτώβρη** το ΚΚΕ και ο **Ριζοσπάστης** πανηγύριζαν για τη "ΜΕΓΑΛΗ ΝΙΚΗ" και έκαναν λόγο για "σαφή λαϊκή εντολή για ουσιαστική αλλαγή", καθώς και για "Ξέσπασμα χαράς του λαού".

Οι διθύραμβοι αυτοί εγκαινιάζαν μια νέα περίοδο **πολιτικής ουράς του ΚΚΕ** (και ακόμη περισσότερο του ΚΚΕ εσωτ.) απέναντι στο ΠΑΣΟΚ, με ορισμένα πολιτικά συνθήματα και εκτιμήσεις/κλισέ:

- "Το ΠΑΣΟΚ μιλάει για ΑΛΛΑΓΗ, εμείς για **ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ**"
- "Αλλαγή δε γίνεται χωρίς το ΚΚΕ"
- "Άλλο ηγεσία, άλλο η βάση του ΠΑΣΟΚ. Αλλά για να κερδίσουμε τους κάτω χρειαζόμαστε πολιτική ενότητας με τους πάνω".
- "Το μαζικό κίνημα να παλέψει και να στηρίξει την πραγματική αλλαγή"
- "Στηρίζουμε τα θετικά της κυβέρνησης, αντιπαλεύουμε τα αρνητικά"

Όλα αυτά τα αφιερώνουμε σε όσους επιμένουν πως το πρόβλημα της αριστεράς δεν ήταν η **υπόκλιση στο κάθε φορά ανερχόμενο ρεφορμιστικό ρεύμα** και τελικά η υποταγή στο σύστημα, αλλά ο **σεχταρισμός** που αυτή δημιουργούσε ως συμμετρική αντανάκλαση. Ή αλλιώς, η γνωστή ιστορία "βλέπουμε το δέντρο, αλλά χάνουμε το δάσος"...

Μεταξύ κουτοπόνηρων λεκτικών ακροβασιών, τυπικής τετράγωνης λογικής και ονειροφαντασιών, **η αριστερά έλεγε πολλά**, σχεδόν τα πάντα (λιβανίζοντας φυσικά και την κλειδωμένη στην κατάψυξη επανάσταση), **για να κάνει λάθος στο ουσιώδες** και βασικό: **Ποιός ήταν ο χαρακτήρας του ΠΑΣΟΚ** ως κόμματος και ποιά η ταξική βάση της πολιτικής του;

Αν τα πράγματα λέγονταν με το όνομά τους, ότι δηλαδή **το ΠΑΣΟΚ ήταν ένα αστικό εκσυγχρονιστικό κόμμα**, τα παραπάνω θα φάνταζαν "άλλα λόγια να αγαπιόμαστε". Με το εφεύρημα ότι το ΠΑΣΟΚ ήταν ένα "ιδιότυπο σοσιαλρεφορμιστικό μικροαστικό κόμμα με εργατική αναφορά και στήριξη", όλα μπορούσαν να βολευτούν. Και βολεύτηκαν, έως ότου ο εκφυλισμός του ΠΑΣΟΚ πνίξει με τη δυσωδία του και τους αριστερούς χαϊδολόγους του, που

έψαχναν να βρουν δρόμο προς την πολιτική αναγνώριση και την **”προοδευτική κυβέρνηση των δημοκρατικών δυνάμεων”**.

Λίγα χρόνια αργότερα, το 1989, μέσα και στην μπόχα των ΠΑΣΟΚικών σκανδάλων, της πρώιμης εκείνης περιόδου αναδόμησης ολόκληρου του πολιτικού συστήματος και ευρύτερου εκσυγχρονισμού του συστήματος, σύμπασα η αριστερά (ΚΚΕ, ΕΑΡ κλπ) συνενωμένη στον **ενιαίο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ**, έξαλλη και οργισμένη ως απατημένη σύζυγος από ένα ΠΑΣΟΚ που την είχε αποπλίσσει εντελώς, περνούσε στο φαινομενικά αντίθετο άκρο: **”Στο ΠΑΣΟΚ είναι κατά βάση κλέφτες και χρειάζεται μια συμμαχία ΚΑΘΑΡΣΗΣ για να βάλουμε τον Παπανδρέου στη φυλακή και βλέπουμε”**. Και έτσι ήρθε η κυβέρνηση Τζανετάκη (ΝΔ, ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ). Αυτά τον ένα μήνα, διότι τον άλλο η **”ευλύγιστη τακτική, με πάντα σταθερή την κομμουνιστική στρατηγική”**, απαιτούσε κυβέρνηση οικουμενική με Ζολώτα (ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ)

Με τούτα και με εκείνα όλη εκείνη η περισπούδαστη σοφία **”Στηρίζουμε τα θετικά της κυβέρνησης, αντιπαλεύουμε τα αρνητικά”** και η κοινότυπη επίκληση της **”ενότητας με την αριστερή βάση”**, το μόνο που κατάφεραν ήταν να ευτελίσουν την ίδια την αριστερά, προκαλώντας απέχθεια στον κόσμο που απομακρυνόταν από το ΠΑΣΟΚ και ωθώντας τον αλλού, ακόμη και στη ΝΔ.

Εκείνη την περίοδο, της διάλυσης του έρωτα με το ΠΑΣΟΚ, έχει σημασία να το θυμηθούμε, η λογική **”να γίνει ένα βήμα να ανασάνουμε”**, πάλι με ιδεολογικό υποβολέα την ηγεσία της αριστεράς, έπαιρνε συχνά πυκνά μέσα στον κόσμο τούτη τη μορφή: **”Ακόμη και ΝΔ για να γλυτώσουμε από τις γλίτσες του ΠΑΣΟΚ”**. Ο Μίκης Θεωδωράκης, από μεγάλος μέντορας της ενότητας της αριστεράς και της συνεύρεσης Φλωράκη-Κύρκου, γίνεται βουλευτής και Υπουργός του Μητσοτάκη και λανσάρει την θεωρία της επίθεσης στους **”ενδιάμεσους γύφτους”** (ΠΑΣΟΚ). Ο Μίμης Ανδρουλάκης, μέλος τότε του ΠΓ του ΚΚΕ, μαζί με άλλους όπως η Αλέκα Παπαρήγα και ο Δημήτρης Γόντικας, το θέτουν ...μαρξιστικά: **”Μια τακτική συμμαχία με τη ΝΔ, θα διαλύσει το νεφέλωμα του ΠΑΣΟΚ και μετά θα γίνει καθαρή πολιτική πάλι με τον βασικό αντίπαλο”**.

Για κάθε γραμμή, υπάρχει συνεπώς μιας δικαιολογητική βάση. Το ερώτημα ωστόσο θα βαραίνει πάντα το περιεχόμενο της πολιτικής γραμμής, από άποψη κοινωνική, ταξική.

Κάθε **τακτική επιλογή**, μπορεί να βρίσκει πάντα μια βολική θέση εν μέσω ενός ευρύτερου πλαισίου και φυσικά με "σταθερή τη στρατηγική". Το ερώτημα ωστόσο, θα αφορά πάντα την **ιεράρχηση του συνόλου των πολιτικών στοχεύσεων** και τη διαλεκτική σύνδεσή τους, όχι μηχανιστικά, αλλά με την ένταξή τους στη λογική του αγώνα των εργαζομένων για απελευθέρωση από την εκμετάλλευση και το δεσποτισμό, ενάντια και έξω από την καπιταλιστική κυριαρχία. Αυτά αν μιλάμε βέβαια για την αριστερά και ειδικά την κομμουνιστική. Αν όχι, ησυχάζει κανείς και σε αυτή την περίπτωση, αργά ή γρήγορα τερματίζεται και ο διχασμός συνείδησης και μας ξεπηδούν 1, 2, 3 ακομπλεξάριστες ΔΗΜΑΡ.

Υπάρχουν πάντα **τρία βαριά ερωτήματα** για μια εργατική πολιτική γραμμή, που θέλει να μιλήσει με όρους εργατικής χειραφέτησης, ανατρεπτικής αντικαπιταλιστικής δυνατότητας και σύγχρονης κομμουνιστικής προοπτικής.

Ποια είναι η **σύγχρονη εποχή** του κεφαλαίου και του καπιταλισμού;

Ποιός είναι ο **πυρήνας**, το βάθος, το περιεχόμενο μιας εργατικής απελευθερωτικής απάντησης;

Ποιο είναι το **βασικό πεδίο** των κοινωνικών και πολιτικών αγώνων όπου αυτή θα κριθεί;

Υπάρχουν χιλιάδες διαρέσεις και υποδιαιρέσεις της αριστεράς που θα ορκιστούν σε ένα νέο σοσιαλισμό ενάντια στο βάρβαρο καπιταλισμό και με πρωταγωνιστές τους "κάτω".
Λαμπρά...

Αυτά καθόλου δεν τους φέρνουν κοντά, ούτε εξασφαλίζουν την ενότητα, ούτε καν την

αλληλοεκτίμηση και την κοινή δράση μεταξύ τους. Όχι για λόγους "χρόνιων διχαστικών παθολογιών". Αλλά διότι, πολύ απλά, τα προηγούμενα εύηχα και δημαγωγικά, όταν αναμετρηθούν και κριθούν στην αδυσώπητη διάσταση του πολιτικού χρόνου, της επιτακτικής ανάγκης των ιεραρχήσεων και του δραματικού ερωτήματος "ποιός, πώς και σε ποιο πεδίο;", παίρνουν τις εξής μορφές απαντήσεων:

1. "Άλλο η εποχή, άλλο η περίοδος, άλλο το στάδιο, άλλο η φάση, άλλο η συγκυρία, άλλο η στιγμή. Τα χτεσινά ξεχασμένα, τα αυριανά άγνωστα, ΤΩΡΑ, διαμορφώνουμε μια γραμμή με βάση την πολιτική στιγμή". Με τη σοφιστική διολίσθηση, ως δια μαγείας, όλα τα υποσύνολα και οι ιδιαίτερες ματιές, χάνουν την επαφή τους με το βασικό πλαίσιο: Ένα καπιταλισμό, ολοκληρωτικό, υπερώριμο, σαπισμένο, επιθετικό και περισσότερο από ποτέ ΑΜΕΣΑ αντεργατικό και ανθρωποκτόνο. Μα και ένα καπιταλισμό που, επιπλέον, λέει τα πράγματα με το όνομά τους, μιλώντας ανοιχτά για το κοινωνικό ζήτημα και τη σχέση των βασικών τάξεων μεταξύ τους. Σε αντίθεση με τις κυρίαρχες τάσεις στην αριστερά...

2. Αφού έτσι κομματιάζεται και αφυδατώνεται από τις υλικές διαστάσεις της η καπιταλιστική πραγματικότητα, εντελώς αντίστοιχα αραδιάζονται εκατοντάδες προγράμματα ποικίλης χρήσης και χρονικής αναφοράς. Για μεθαύριο, για αύριο, για σήμερα, για τώρα. Για το στάδιο, την περίοδο, την εποχή, τη φάση, τη συγκυρία. Τελικά τη "**στιγμή**". Και η "στιγμή" λέει κατά περίπτωση: Να φύγει η δεξιά και να έρθει το ΠΑΣΟΚ ή ο ΣΥΡΙΖΑ, ή "επιβίωση- και έχει ο θεός", "ανακούφιση- και ες αύριον τα σπουδαία". Παρά όλη τους αυτή την αφθονία, όλα αυτά τα πλούσια, γειωμένα και ευέλικτα προγράμματα, συνήθως και πολύ ευρηματικά και πρωτότυπα, δημιουργούν ένα **νεφέλωμα**, αλλά συντείνουν και σε μια καθόλου τυχαία κοινή σχεδόν διαπίστωση: "**Η αντικαπιταλιστική πολιτική και πολύ περισσότερο η αντικαπιταλιστική επανάσταση, αποτελούν ιδεολογική εγωιστική, ιδιοτελή τοποθέτηση**". Ενώ, κάθε άλλη ιεράρχηση και προσέγγιση, συνιστά ανώτερη πολιτική σοφία....

3. Μα αν η εποχή σφραγίζεται από μια "στιγμή" αποσυνδεδεμένη από τη ροή του χρόνου (ως ένα τυχαίο σημείο, μέσα σε ένα άτακτο σωρό) και αν το πρόγραμμα εν τέλει δε μπορεί να είναι τίποτα άλλο από την "ανακούφιση τώρα", μάλλον είναι λογικό το πεδίο οικοδόμησης και συγκρότησης της άμεσης πολιτικής πρότασης, να μην είναι τίποτα άλλο παρά οι εκλογές, το κοινοβούλιο και η κυβέρνηση. Όλα αυτά, σε πολλές εκδοχές, με ουσιώδεις διαφορές, αλλά όχι διαφορετικό πυρήνα. Για κάποιους, όσους δεν είναι καθόλου "φοβικοί" η προοπτική της κυβέρνησης έρχεται κοντά ακόμη και με τους ΑΝΕΛ ή τη ΔΗΜΑΡ ή τα ξέφτια του ΠΑΣΟΚ. Για άλλους η απόσταση είναι μεγαλύτερη και επομένως τώρα, δύο πράγματα είναι απαραίτητα: Από τη μια, η συντήρηση

της θεωρίας ότι "ναι, γιατί όχι συμμετοχή σε μια κάποια κυβέρνηση κάποτε, εντός του καπιταλισμού; τι φοβία είναι αυτή;". Από την άλλη, στο βαθμό που είμαστε ακόμη μακριά από αυτό, πρώτο ζήτημα είναι η **πολιτική και κατά βάση κοινοβουλευτική, "εκλογική επιβίωση"** (αδελφάκι της "κοινωνικής ανακούφισης"), ώστε να είμαστε στο παιχνίδι. Και βλέπουμε...

Ας θυμηθούμε κάτι χρήσιμο από εκείνη την εποχή που ακουγόταν συχνά στις γραμμές του ΚΚΕ: **"Πολιτική γραμμή δεν είναι αυτή που γράφουμε στα κείμενα ή συζητάμε στα γραφεία, αλλά αυτή που φτάνει στον κόσμο"**.

Καμία αξία λοιπόν δεν έχουν οι σιδηρόδρομοι μιας γραμμής που τα έχει όλα σε χρωματιστά βαγονάκια, όταν στη θέση του μηχανοδού κυριαρχεί σχεδόν πάντα η "γραμμή της παρέμβασης σε αυτή τη φάση". Με αυτή τη συλλογιστική, το τυπικά λογικά ορθό "μα τώρα δεν είναι ώριμο να γίνουν αυτά", μετατρέπεται μοιραία σε μια πραγματικότητα όπου το ανέφικτο και ανώριμο σήμερα, θα παραμένει πάντα "ανέφικτο και ανώριμο" και αύριο. Δηλαδή για πάντα. Η ουσία και ο πυρήνας του κονφορμισμού...

Η ιστορικών διαστάσεων κοινωνική αναμέτρηση την οποία ζούμε, κατά βάση με πρωτοβουλία του κεφαλαίου και όχι του κινήματος της εργατικής τάξης, απαιτεί μια βαθύτερη επανεξέταση της ηττοπαθούς και τελικά απόλυτα υποταγμένης γραμμής της παραδοσιακής αριστεράς ειδικά στον ανεπτυγμένο καπιταλιστικό κόσμο.

Αυτό θέτει επί τάπητος με νέο τρόπο το ζήτημα της πρωτοπορίας σε όλα τα επίπεδα.

Του **κομμουνιστικού κόμματος** και μιας επαναθεμελιωμένης κομμουνιστικής επαναστατικής στρατηγικής.

Του αναγκαίου αντικαπιταλιστικού μετώπου και προγράμματος.

Ενός **αναγεννημένου εργατικού κινήματος με πολιτικούς στόχους γενικής κοινωνικής αναφοράς** που θα συνιστούν καθολικό πόλεμο με την καπιταλιστική επίθεση και θα θέτουν εν τέλει ζήτημα ανατροπής της κυριαρχίας του κεφαλαίου.

Από όλες τις "γραμμές" και τις ποικιλίες τους ανάλογα με το "χρόνο" και το "πεδίο" που αναφέρονται, το απλό είναι να πεί κάποιος: Χρειαζόμαστε ένα **συνδυασμό**, ένα "μίγμα".

Ναι, αλλά **ποιόν** συνδυασμό;

Ένας σύντροφος πρόσφατα είπε σε μια εκδήλωση: "Τα καθαρά στοχεία είναι ακίνδυνα ή άχρηστα, ενώ τα μίγματα δύνανται να είναι εκρηκτικά ή χρήσιμα. Το ατσάλι μόνο του δεν κάνει κάτι, χρειάζεται και λίγο κάρβουνο".

Είναι η μισή μόνο αλήθεια, άρα δεν είναι αλήθεια. Λίγο κάρβουνο (άνθρακας) ή και άλλα στοιχεία στο σίδηρο είναι χρήσιμα, αλλά σε ελάχιστες ποσότητες παραπάνω, κάθε μεταλλουργός ή εργάτης χαλυβουργίας ή σιδεράς γνωρίζει καλά, τον αχρηστεύει τελείως και τον οδηγεί να σπάζει ξαφνικά-και φαινομενικά αναίτια- σαν αγγούρι. Και τέτοια θραύσματα έφαγαν πολλά στην πλάτη τους οι κομμουνιστές και οι αγωνιστές της αριστεράς.

Και όχι μόνο στην ξεχασμένη και αсуζήτητη ΠΑΣΟΚική περίοδο...Η συζήτηση για τη στάση απέναντι στον ΣΥΡΙΖΑ και την προοπτική συγκρότησης "κυβέρνησης εθνικής σωτηρίας", έχει να πάρει πολλά αν σκύψουμε σε αυτή την περίοδο, με όλες τις διαφορές που υπάρχουν.

Λάθη θα κάνουμε πολλά διότι ο επαναστατικός δρόμος είναι εξ ορισμού αχαρτογράφητος και πάντα πρωτότυπος, το κρίμα θα ήταν να κάνουμε ακριβώς τα ίδια λάθη με πριν. Και θα τα ξανακάνουμε, αν δε συζητάμε αυστηρά, αλλά σε βάθος, με τεκμηρίωση και πολιτικό πολιτισμό, που δε θα δανείζεται από τη δύναμη της κυρίαρχης λογικής για να συντρίψει την αριστερή κριτική και προσέγγιση. Μα και όσο δεν γίνεται αυτοκριτική συζήτηση για το παρελθόν.

Το ΚΚΕ αστράφτει και βροντά σήμερα ενάντια στον "οπορτουνισμό", αλλά μαζί με την άρνηση να δώσει και κάποια ζέση στον ανικυβερνητικό αγώνα και την ανάγκη της κοινής δράσης για την ανατροπή του μαύρου μετώπου κυβέρνησης-κεφαλαίου και ΕΕ, ξεχνά να μιλήσει **αυτοκριτικά** για το μορατόριουμ με το ΠΑΣΟΚ και της **συγκυβερνήσεις με την αστική τάξη** στη συνέχεια (συχνά πυκνά τις ονομάζει "βραχύβιας διάρκειας"!).

Και τότε σωστά και τώρα ολόσωστα, δεν γίνεται...